Leto III., štev. 302 V Ljubljani, petek dne 22. decembra 1922 Poštnina pavšalirana. Posamezna štev. stane 1 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane mesečno 10·— Din
za inozemstvo 20·— „
Oglasi po tarifu.
Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36
Podružnice:
Maribor, Barvarska ulica št. 1. Tel. št. 22.
Celje, Aleksandr. cesta.
Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 21. decembra.

Prva jugoslovanska narodna skupščina je danes umrla v precejšnji starosti, a nasilne smrti.

Mi Jugoslovani imamo navado poniževati vse, kar je naše. In tako se je tudi o tej skupščini govorilo in se govori, slabše nego zasluži. Ni bil namreč tako čisto za nič ta naš parlament, kajti potem ko je odglasoval ustavo, je izvršil preko zakonodavnega odbora pregled ogromnega števila uredb, mnogo na njih izboljšal in dopolnil. Skupščina je predelala in prvič odglasovala državni proračun. Sprejela je celo vrsto prav koristnih zakonov. Predpisala si je nov volilni red in že je pristopila k pozitivnemu upravnemu zakonodavstvu.

Mi smo pesimisti in ni nam na umu, da hvalimo, kar hvale ne zasluži. Tudi nočemo, da se nam očita, da pišemo po oni stari «de mortuis nil nisi bene»; toda resnica je, da je pokojna naša skupščina v dveh letih relativno opravila več, nego avstrijski «rajhsrat» v dvajsetih letih in marsikateri evropski parlament v isti dobi. Ko se je v težavah rodil to jesen zakon o vojni škodi, smo rekli: Skupščina psuje, a svršava posle.

Skupščina je trpela na veliki napaki ki se je vanjo zasadila na dan njenega rojstva in ki jo je danes pokopala: ni imela večine in največji dve stranki sta imeli od 419 mandatov le po 90 poslancev. Samo ta fakt zadošča, da bi danes ta skupščina, stoječ pred narodno poroto, dobila odvezo.

Eno se ji mora zameriti in zato bi trebalo kazniti krivca: ni odglasovala dveh čisto zrelih zakonov. Ni svršila službene pragmatike in ne invalidskega zakona. Z njimi bi bila dostojno zaključila svojega življenja pot.

V tem pogledu je vest demokratske parlamentarne delegacije čista. Ona je te zakone prinesla, forsirala jih je in do zadnjega dne jemala nase odgovornost in ponižanja, da omogoči, da se ti zakoni sprejmejo. Krivci so drugod. Krivci so državnopravni sanjači, ki mislijo, da bo hrvatskemu seljaku bolje, če se njegov upravni šef imenuje «ban», ki mislijo, da bosta uradnik in delavec bolj sita, če pojde meja ene oblasti par kilometrov bolj na levo ali desno. Krivi so radikalci, ki so zlorabili trenotni položaj, da gredo na volitve brez kontrole in v momentu, ko se jim je zdelo da jim to prija.

Narodna skupščina je delala brez Hrvatskega bloka in brez komunistov. V obeh ozirih bo v novem parlamentu bolje. Trdni zakon narave je že sedaj prepričal široke mase na Hrvatskem, da je abstinenčna politika greh na narodu. In tudi delavstvo se bo moralo prebuditi iz moskovskih sanj v jugoslovansko realnost. V enem in drugem oziru je demokratska stranka s svojim programom naravni posrednik, da olajša nasprotja in premosti prepade med plemeni in razredi. Trda in neizprosna, ko gre za državo in njen obstoj, je jugoslovanska demokracija čuvarica svobode in hoče napeti vse moči, da se spravi s sveta nesporazum z delom Hrvatov in našim delavskim razredom.

Skupščine ni več. Doba brez nje je nevarna, kajti še tako slaba skupščina je boljša, kakor nobena. Želimo, da bi doba njene vakance minila brez večjih potresov za našo domovino.

Stare skupščine ni več, živela nova narodna skupščina!

Nov napad na Reko?

Rim, 21. decembra. s. Po spopadih med fašisti in reškimi legionarji je D' Annunzio izdal dnevno povelje, v katerem pozivlja k temu, naj se podpira nacionalna vlada in v katerem prepoveduje, da bi se osnovale nove vojaške formacije legionarjev. Rimska sekcija legionarjev je že sklenila svoj razpust.

Berlin, 21. decembra. k. **Tukajšnji informirani krogi smatrajo vesti o razpustu legij za dogovorjeno igro med fašisti in D'Annunzijem. Nasprotno se pojavljajo znaki, da pripravlja D'Annunzio novo ekspedicijo na Reko.**

VELIK POŽAR V BEOGRADU.

Beograd, 21. decembra. r. **Danes popoldne ob 18. uri je izbruhnil požar v delavnicah Brodarskega sindikata na Čukarici. Zgorele so vse delavnice in gradivo, ki se je nahajalo v njih. Škoda znaša okoli 50 milijonov Din. Šele ob 10. uri zvečer se je posrečilo požar lokalizirati. Ljudskih žrtev ni. Le eden gasilec se je poškodoval.**

Razpust narodne skupščine

«PRED DOBO NAJHUJŠE REAKCIJE».

Volitve 18. marca. — Nova skupščina se sestane dne 16. aprila 1923.

Beograd, 21. decembra. r. Že pred drugo uro popoldne so začeli po odredbi šefa javne varnosti prihajati pred narodno skupščino detektivi in orožniki, ki so zasedli vhode v narodno skupščino. Od dveh do štirih so ti orožniki in detektivi pri vhodih v skupščino zaustavljali vse one, ki so hoteli v parlament, izvzemši poslance in novinarje, ki so imeli legitimacije za prisostvovanje seji narodne skupščine. Pri tem legitimiranju se je odigralo nekaj razburljivih prizorov, ker so nekateri poslanci ogorčeno protestirali proti zaustavljanju s strani orožnikov ter hoteli mimo njih v skupščino. Orožniki so jih držali za suknje. Konečno je policijski komisar uredil zadevo. Ostalo občinstvo je bilo spuščeno po pet in pet oseb h komisarijatu skupščinske policije, kjer so dobili izkaznice za vstop na galerijo, in sicer pod kontrolo detektivov.

Ob pol 4. popoldne so se pripeljali ministri na avtomobilih. Med prvimi je dospel v parlament predsednik vlade Pašić. Komaj je odbilo štiri, je g. Pašić že sedel v dvorani, kar drugače ni bila njegova navada. Bil je zelo nervozen. Ob štiri uri pet minut je Pašić pristopil k predsedniku skupščine ter zahteval naj otvori sejo. Dr. Lukinić je opozoril predsednika vlade, da se poslanci šele zbirajo. Kmalu nato so pristopili drugi ministri ter pritiskali, naj se seja vendar otvori. Ob 4. uri 15 min. je konečno dr. Lukinić dal znamenje in skupščinski zvonci so po kuloarjih pozvali k seji.

Otvoritev seje.

Med globoko tišino je ob 4. uri 26 min. zazvonil predsedniški zvonec in predsednik dr. Lukinić se je dvignil s svojega mesta. «Otvarjam 16. redni sestanek narodne skupščine ter prosim g. tajnika Vukosavljevića, da prečita zapisnik zadnje seje.»

Ko se je to zgodilo, je vprašal predsednik, ali ima kdo k zapisniku kaj pripomniti.

Obsoda radikalcev v imenu invalidov in uradnikov.

Za besedo sta se prijavila posl. Agatonović (dem.) in Lazić (zemljor.).

Posl. Agatonović je izvajal:

G. predsednik, predno je bila zaključena zadnja seja, smo bili svedoki manifestacije, ki se nam je zdela upravičen protest. Čuli smo ga z galerije od predstavnikov invalidov iz vse države. (Glasovi iz opozicije: Tako je.) Protest je bil izliv ogorčenja proti odgoditvi skupščine, in to tem bolj, ker so invalidi imeli za sprejem invalidskega zakona obljubo same krone. (Hrupni glasovi: Tako je! ploskanje pri opoziciji.) S pristankom vseh strank, razen radikalcev, se je začelo delati na to, da se sprejme ne samo zakon o invalidih, nego tudi uradniški zakon in da se uredi stanovanjsko vprašanje. (Opozicija zopet burno ploska.)

V pavzi, ki je nastala vsled odobravanja v Agatonovičevem govoru, je videti Pašića kako vleče iz notranjega žepa polo papirja, jo pokaže Lukiniću ter zahteva besedo. Dr. Lukinić: «Obžalujem g. ministrski predsednik, ne morem. G. poslanec Agatonović ima besedo!»

Medtem je ploskanje potihnilo in posl. Agatonović nadaljuje: Radikalna stranka, ki je sestavila vlado iz svoje srede in ki je v narodu pičlo zastopana, je očitno pokazala vsem, da teh zakonov noče izvesti. (Opozicija burno ploska in odobrava Agatonovičeve besede.) Po mojem naj globjem prepričanju, je delo radikalne stranke škodovalo vsi državi, posebno tudi kmetijstvu, ki čaka da se po vojni sprejmejo zanj koristni zakoni. Jaz govorim, gospodje, v imenu kmetskega naroda, ki je dal vse za to državo, govorim v imenu invalidov, govorim v imenu uradnikov in končno govorim v imenu stanovalcev. (Posl. Agatonović je zastopnik kmečkega okraja, član mednarodne invalidske organizacije ter profesor.) Čini radikalske stranke ustvarjajo neznosno stanje v naši državi. (Burno odobravanje.) Najenergičnejše protestiram proti nastopu radikalne vlade. Zato vas prosim, g. predsednik da to manifestacijo in protest invalidov, ki sta se čula s skupščinske galerije, predno je bila zadnja seja zaključena, stavite v zapisnik, da se bo to vedelo in da bodo odgovornost in vse posledice nosili oni, ki so to stanje povzročili. (Viharni klici: Tako je! Ploskanje pri celi opoziciji.)

Ves čas, ko je govoril posl. Agatonović, je bilo opažati, kako je predsednik vlade Pašić nemiren in razburjen. Neprestano je potegoval iz žepa akt in ga kazal predsedniku skupščine, ki je hladno prešel preko te Pašićeve nervoznosti.

Tajnik posl. Vukosavljević je nato naglašal, da so dejstva, ki jih je navajal poslanec Agatonović točna, toda da tega ni mogel vzeti v zapisnik, ker pride v smislu poslovnika v zapisnik samo to, kar se v skupščini dela ali govori do zaključka seje demonstracija invalidov pa se je vršila še le po formalnem zaključku seje.

Doba najhujše reakcije.

Za posl. Agatonovićem je dobil besedo načelnik zemljoradniškega kluba poslanec Lazić, ki zatrjuje, da je zapisnik slaba slika prošle seje, ker je on s svojimi tovariši ko je bil prečitan ukaz o ostavki vlade in je predsednik proglasil da se seje na nedoločen čas odgode, predlagal, naj se sprejme v zapisnik to, kar se je zgodilo. Nadaljeval je: «Uvideli smo, da je Pašiću višja korist stranke, nego interesi države. (Burno odobravanje opozicije.) To je najhujša reakcija, kar jih je bilo kedaj videti. Pašić živi v duhu, ki je svoj čas vladal v tej deželi, ko je delal še kar je hotel. A narod bo sodil o njem, o Pašiću in o radikalcih». (Viharno ploskanje.) Radikalci kličejo: Mi ne bežimo pred narodom! Mi gremo na volitve! Lazić nadaljuje: Toda s čim greste na volitve? Ali niste zadrževali rešenja agrarnega vprašanja? Kaj ste delali z dobrovoljci? Zakaj ste pokopali uradniški zakon? Kaj je s vprašanjem prehrane pasivnih krajev? Vse ste ovirali gospodje, samo ena energija je bila v vas: razbiti parlament.

Na radikalskih klopeh nastane velik šunder in nekateri ministri hitijo k predsedniku parlamenta, češ, to ni debata! Dr. Lukinić opomni govornika, naj se drži predmeta. Posl. Lazić nadaljuje: Skupščinski tajnik ni sprejel v zapisnik, da sem zahteval, naj se najpreje reši invalidsko in uradniško vprašanje ter uradniški zakon, in naj se šele potem razpusti skupščina. Zato smo jaz in moji tovariši protestirali proti radikalni reakciji in protestiramo nadalje proti nasilju, ki se vrši v tem domu! (Minister Marković potegne uro ter glasno pravi: «Še pet minut».) Poslanec Lazić: Minister Marković pravi še pet minut. Jaz pa pravim, vi boste kot vlada živeli samo do takrat, dokler ponovno semkaj ne pridemo! (Burni klici: Narod Vas bo sodil! Veliko odobravanje in ploskanje.)

Dr. Lukinić vpraša nato ali skupščina sprejme zapisnik. Zapisnik je bil sprejet.

Ukaz o novi vladi.

Nato je tajnik prečital akt predsednika vlade Pašića z ukazom o imenovanju nove vlade. Ko se je pri čitanju akta omenilo ime kralja, so poslanci vzklikali kralju. Z levice so se čuli klici: Živio narod! Ko se je omenjalo ime Pašića, so radikalci vzklikali: «Živio Pašić!», a opozicija je oglušujoče orila: «Dol z njim!»

Ukaz o razpustu.

Sedaj se je Pašić znova oglasil za besedo in jo je tokrat tudi dobil. Dejal je: Prosim vas, da prekinete debato, ki kritizira vlado. Gotovi smo, da bo sodil narod. (Ploskanje pri radikalcih, hrup pri opoziciji: «Vi ste že obsojeni!») Pašić: Naša stranka se ne boji volitev. (Krik pri opoziciji: Poznamo Vaše metode. Volitve z žandarji!) Medtem je gosp. Pašić izročil predsedniku Lukiniću polo papirja. Nastala je tišina. Dr. Lukinić vstane in izjavi: Gospodje, izročen mi je ukaz Njeg. Veličanstva kralja. **Nato prečita ukaz, da je narodna skupščina razpuščena, da se razpisujejo volitve na dan 18. marca 1923 in se pozivlje prvi sestanek nove narodne skupščine na dan 16. aprila 1923 v Beogradu.**

Predsednik: «Zaključujem sejo.»

Tekom vse seje je bilo pri opoziciji opažati bojno razpoloženje in veliko živahnost, dočim se je radikalcem videlo, kako so deprimirani.

Med glasnimi debatami so poslanci zapuščali sejno dvorano ter se zbirali v svojih klubih.

PO RAZPUSTU PARLAMENTA.

Beograd, 21. decembra. n. Radikalski klub je imel danes po razpustu skupščine sejo, na kateri je predsednik vlade Pašič v daljšem govoru poročal o položaju. **Klub je sklenil, da bo vsak poizkus za revizijo ustave odbil z vsemi možnimi sredstvi.**

Na seji klerikalnega kluba so razpravljali o načinu volilne borbe. Sklenili so, da jugoslovanski klub izda poseben proglas na narod, v katerem bo pojasnil svoje stališče. Končno je zahteval dr. Korošec od poslancev z ozirom na razne pojave razdvojenosti skrajno disciplino. —

Oster spopad med Grki in Turki v Lausanni

VENIZELOS OSTRO NAPADA TURČIJO.

Lausanne, 21. decembra. u. V podkomisiji za manjšine je prišlo danes do tako ostrih kontroverz med turško in grško delegacijo, da se je morala seja ob splošnem razburjenju, zaključiti. V debati o vprašanju izseljeniškega vprašanja je Venizelos ostro napadal Turke in jih obdelaval s takimi očitki, da ga je moral predsednik večkrat poklicati k redu. Zlasti je Venizelos očital Turkom nepopustljivost v izseljeniškem vprašanju. To je tembolj nerazumljivo, ker so Turki sistematično izganjali grško prebivalstvo iz Male Azije.

Riza Nuri bej je prosil za besedo, ki mu jo pa je predsednik Montague odrekel, da spor še bolj ne poostri. Venizelos je kljub temu postal v svojih očitkih še bolj oster ter izjavil, da so Turki zelo nestrpni v verskih zadevah. Zakoni med Grki se morajo celo sklepati pred turškim muftijem. Vsled teh izpadov je Riza Nuri bej vendar dobil besedo. Ugotovil je, da je grška vojska s silo odvajala turško prebivalstvo iz Male Azije. Agitacija, ki se je vodila iz Aten, je bila vzrok krvolitja v Mali Aziji in je zanj Venizelos najbolj odgovoren. Glede grških zakonov je Venizelos predložil napačne podatke. Zakoni med Grki se sklepajo po grškem obredu, vendar pa se morajo overoviti pri turških oblastih, kakor se to zgodi tudi v drugih državah, celo v onih, kjer je cerkev ločena od države. Kar se tiče šol, imajo manjšine popolno svobodo pouka v svojem jeziku in se turški jezik poučuje le kot stranski predmet. Da se preprečijo nadaljnje kontroverze, je Montague zaključil sejo.

Komisija za dardanelsko vprašanje danes ni zborovala. Kakor se čuje iz angleških krogov, je sporazum v vseh bistvenih točkah že perfekten in je treba rešiti le še nekaj vprašanj podrejene važnosti.

Mariborski občinski svet

NADALJEVANJE PRORAČUNSKE DEBATE. — KLERIKALNA DEMAGOGIJA.

Maribor, 21. decembra. r. Nocojšnja seja je pričela z enourno zamudo. Začetek je bil skrajno mučen. O proračunu bi imel poročati občinski svetnik Kolbesen, proti čemur pa so protestirali klerikalci, ker je Kolbesen v znani preiskavi zaradi prejete provizije. Socialisti so se o tem predlogu vzdržali glasovanja. Narodni socialci in demokrati pa še niso bili vsi navzoči in tako so klerikalci prodrli. Občinski svetnik Kolbesen je nato zapustil sedež v občinski klopi in se podal med auditorij. — Potem pa ni bilo poročevalca, ker nihče ni hotel prevzeti toga neprijetnega posla.

Končno je začel s proračunskim govorom predsednik socialističnega kluba Bahun, ki je pred vsem odklanjal odgovornost za občinsko gospodarstvo, češ da socialisti nimajo absolutne večine. Nato je primerjal proračun Maribora z ostalimi mesti in zagovarjal posebno važnejše postavke, ki so potrebne za redno poslovanje in razvoj mestnega gospodarstva. Bahun priznava, da je imelo «Jutro» prav, ko je poročalo o proračunu Maribora s pristavkom, da mestna podjetja ne smejo biti pasivna in se naj zato reorganizirajo, posebno naj se preuredita pasivna plinarna in kopališče. Bahun pa svari pred nepremišljenim črtanjem prispevkov za vojašnice, gledališče, šolstvo in zlasti za realko, ki bi jo lahko država potem zahtevala, če bi kazalo mesto tako malo umevanja za prosveto. Končno se obrne s krepko lekcijo proti klerikalcem, naj ne govore vedno skozi okno volilcem proti davkom kot delajo to opozicionalne stranke v parlamentu.

Stvarno proračunsko poročilo je podal v kratkem obrisu župan Grčar. («Jutro» je svoječasno že prineslo poročilo s številkami o proračunu). Šele ob 9. uri zvečer se je pričela generalna debata, ki jo je načel občinski svetnik dr. Verstovšek, ki je kljub svoji bolehnosti prisostvoval seji in je tudi nocoj takoj pričel z običajnim ostrim kritičnim govorom opozicionalca, čeprav sedi s socialisti v vladni večini na magistratu. Graja previsoke postavke za mestne uslužbence, ki s faktičnim stanjem sploh niso v skladu. Poročilo izkazuje en milijon Din več, kot bi se naj faktično izplačalo. Tudi v ostalih postavkah je proračun pomanjkljiv, o nekaterih najvažnejših podjetjih sploh nobene besede ni omenjeno. Verstovšek očita županu malomarnost pri mestnem gospodarstvu. Napada demagoštvo socialističnih zaveznikov z njihovo socialno pravičnostjo ki daje manuelnim delavcem po 12.000 kron mesečne plače, inteligentom s študijami pa največ do 6000 K, na drugi strani zopet pri električnem podjetju nastavljencem le po 1400 K mesečno. Občina naj se otrese realke, ki jo mora vzdrževati država. Tudi vojašnice naj pusti občina raje razpasti, kot da jih popravlja za erar. Mestno kopališče naj se zaradi pasivnosti proda zasebniku pod pogojem, da vzdržuje obrat v polnem obsegu. V zmislu svojih izvajanj je stavil dr. Verstovšek naposled celo vrsto konkretnih predlogov.

Predsednik demokratskega kluba, občinski svetnik Kejžar, je odločno zavrnil opozicionalno gesto klerikalcev napram proračunu, ki so ga kot zavezniki socialistov tudi sami pripravili. Demokrati so bili ves čas izven mestnega sveta in odsekov, zato tudi kontrolirati niso mogli gospodarstva. Graja vladajočo večino, ki je tako malomarno nosila prevzeto odgovornost, da odseki največkrat zaradi nesklepčnosti niti delovati niso mogli. Apelira na občinske svetnike naj v interesu razvoja slovenskega Maribora v bodočem letu končno začnejo z gospodarsko politiko in opustijo demagogijo z vednimi govori skozi okno.

Dr. Sernec ogorčen zavrne Verstovškov medklic: «Koliko pa ste demokrati delali?» — «Pri mestnem svetu ste nas izrinili, v odsekih pa naj bi delali za vas, a vi bi komandirali!»» Dr. Verstovšek je nato umolknil.

Podžupan Roglič je v svojem govoru trdil, da ima mesto vsaj za tretjino uslužbencev preveč, ako bi vsi uslužbenci res po 8 ur dnevno delali. V imenu narodnih socialistov napoveduje opozicijo, ker večina še doslej ni stavila na dnevni red njegovega predloga, da smejo napredovati le oni mestni uradniki, ki so zmožni slovenskega uradnega jezika.

O načinu kritja še ni bilo poročila, ker se v finančno-gospodarskem odseku vladajoče stranke v tem oziru še niso mogle zediniti.

Po 10. uri je župan zaključil sejo, ki se bo nadaljevala jutri večer. Župan bo najprej odgovoril na današnja izvajanja zastopnikov klubov, nakar se bo pričela specialna debata.

Borza dne 21. dec.

Zagreb, *devize:* Dunaj 0.13 — 0.135, Berlin 1.38 — 1.43, Pešta 3.75 — 3.95, Milan 475 — 480, London 435 — 440, Newyork 91 — 92, Pariz 685 — 700, Praga 274 — 276, Švica 1700 — 1725, Varšava 0.53 — 0.55, *valute:* dolar 89 — 91, avstr. krone 0.13, češke 274, franki 640 — 650, lire 470 — 473,

Beograd, *devize:* Bukarešt 52.50 — 53 Berlin 1.33 — 1.34, Dunaj 0.125 — 0.135, Pešta 4.15 — 4.20, Solun 110 — 115, Sofija 66 — 68, Pariz 662 — 678, Praga 285 — 297, Ženeva 1670 — 1700, Milan 482 — 485, Newyork 90.30 — 93.30. Po današnji borzi so imeli zastopniki bank sejo, na kateri so razpravljali o načinu poslovanja, da se izognejo konfliktom s trgovci.

Curih: Berlin 0.0775, Newyork 529, London 24.49, Pariz 39.37, Milan 26.85, Praga 15.80, Budimpešta 0.2225, Zagreb 1.45, Bukarešta 3.10, Varšava 0.03, Dunaj 0.0075, avstr. krone 0.0076. Sofija 3.90.

Praga, *devize:* Berlin 46 — 56, Curih 636.25 — 638.75, Milan 171.25 — 172.75. Pariz 250.25 — 251.75, London 155 — 156.50, Newyork 33.4250 — 33.8250, Beograd 38.75 — 39.25, Sofija 25.30 — 25.70. Dunaj 4.65 — 5.15, Varšava 17 — 22. Budimpešta 1.41 — 1.51, *valute:* n. marke 48.50 — 58.50, švic. franki 641.25 — 643.75, lire 169.25 — 170.75, franc. franki 248.75 — 250.25, dolarji 33.55 — 35.95. dinarji 35.75 — 36.25, avstr. krone 4.70 — 5.20, poljske marke 16.75 — 21.75.

Berlin: Italija 34 164 — 34.336, London 31.022.25 — 31.177.75, Newyork 673.312 — 676.688, Pariz 50.124 — 50.376 Švica 127.181 — 127.819, Dunaj 9.62 — 9.68, Praga 19.950 — 20.050, Budimpešta 294 — 296, Sofija 49.12 — 49.38, Beograd 75.31 — 75.69, Bukarešta 40.

Inserati za božično številko «Jutra», ki izide v nedeljo zjutraj, se sprejemajo le do sobote ob 10. Samo nujne inserate (osmrtnice in sličnо) moramo uvrstiti še kasneje.

Iz klevetniškega brloga

KAZENSKA RAZPRAVA PROTI DR. KRAIGHERJU PRED LJUBLJANSKIM SODIŠČEM.

Ljubljana, 21. decembra.

Dr. Kraigher, ki je v pozni uri pri časi vina se razgrel proti drju. Žerjavu. češ, da je korupten človek, vodi kot obtoženec pred sodnijo dokaz resnice. Zbral je vse čenče in marnje, ki jih je slišal po raznih klevetniških brlogih ter je serviral sodišču menda dva tucata «slučajev». Še to se mu zdi korupcija, če napreden politik ščiti naprednega človeka proti partizanskim mahinacijam političnih nasprotnikov! Pri tem je bil svoj čas sam imenovan za ravnatelja državne bolnice po zaslugi naprednih ljudi, za katerih protekcijo se je tako trudil.

Današnja razprava pred ljubljanskim sodiščem ni vzbudila zanimanja. Mi bi se ž njo sploh več ne bavili, kajti dr. Žerjav stoji mnogo previsoko, da bi mogle čenčarije o njegovi «koruptnosti» sploh še vplivati pri pametnih ljudeh. Za revolverske liste je dobrodošla prilika, da o razpravi pišejo izkrivljena poročila. Mi se ž njo bavimo le v dokaz, kako majhne so naše prilike in s kakšnimi protivniki se mora pri nas politik boriti. Dosedanji «dokaz resnice» Kraigherjev je povsem skrahiral. Sodišče je bilo jako velikodušno. Nam je to prav, le časa je škoda. Sodišče je kot dokaz dopustilo vse, kar se brblja po mestu in kar bi v skrajnem slučaju bila politična kritika, nikakor pa dokaz koruptnosti.

Činov, ki političnim nasprotnikom niso prijetni, zagreši vsak politik obilo. Takšen zločin je n. pr. zagrešil dr. Žerjav, ko je kot poverjenik za pravosodje delal proti imenovanju nekega klerikalca v korist starejšemu in bolje kvalificiranemu prosilcu, kateremu so vse poklicane sodne instance dale prednost in katerega imenovanje se je od klerikalne strani doseglo odinole s političnim pritiskom. «Korupcija» je, ko vlada potrdi sklep občinskega sveta ljubljanskega radi prodaje sveta na Taboru «Sokolu». Privaten razgovor v vagonu na vožnji v Beograd je resen dovolj, da se o njem izgubi pol ure. Znana čenčarija drja. Periča, da je dr. Žerjav želel, da klerikalno - socijalistična koalicija v Ljubljani pri njem ne intervenira, je nov dokaz «korupcije». Na Češkem je socijalistični minister odklonil celo uradno sprejemanje poslancev, katerih stranka ga je osebno blatila in napadala, pa so njegovi somišljeniki smatrali, da je to v redu! Dr. Brejc je moral na dan kot priča za informacije, ki jih je njegova stranka poslala v pomoč Kraigherju. In groza! Baje je dr. Žerjav predlagal dr. Lukana za poverjenika agrarne reforme proti volji klerikalcev, in še strašnejša stvar: Koroška Bleibergunion je zato sklenila za sebe tako neugodno, za jugoslovansko državo pa tako ugodno pogodbo, ker je dr Brejcu baje rekel pozneje enkrat dr. Družkovič, da je nekdo dal enemu njenih uslužbencev 50.000 K! Kdo, zakaj, komu, za to se ta gospod ni več zanimal, a pozneje si je «mislil» da je dr. Žerjav moral za to vedeti. Ko se je enkrat peljal dr. Žerjav z legitimacijo ministrstva saobračaja, ki jej je Južna železnica odrekla veljavnost, in se je s kondukterjem zmenil, da slučaj prijavi direkciji, in če treba plačati, naj se mu to od tam javi, je seveda zagrešil čin «korupcije». Človek res ne vé, ali bi se smejal ali jezil, da se mora izgubljati čas s takšnim «materijalom».

Izpovedale so le priče, predlagane od nasprotne strani. Dr. Žerjav razpravi ni prisostvoval in si je pridržal, da kakšna stvar že po zaslišanju nasprotnih prič ne bi bila že sama od sebe dovolj pojasnjena, da predloži od svoje strani protidokaze. A že ti svedoki, ki bi imeli dr. Žerjava «not potlačiti», so morali na laž postaviti bajko za bajko, ki so jo v potu obraza po ljubljanskih ulicah in nekaterih uradih nabrali združeni nasprotniki. Trudijo se še dalje. Tako bo treba še nekaj potrpljenja, a vse to ne bo pomagalo: Dan zadoščenja prihaja, gospodje klevetniki!

*

Razpravo je vodil okrajni sodnik dr. Stojković, zastopnik dr. Žerjava je bil odvetnik dr. Fettich, zastopnik toženca dr. Kraigherja pa odvetnik dr. Frlan. Stranki nista prisotni. Razprava se je vršila od 8 in pol do 14. in od pol 17. do 19. ure. Avditorija ni bilo.

Saša Železnikar, urednik Kmetijskega lista, ne ve iz lastnega ničesar, slišal pa je, da so vodilni funkcijonarji SKS dobili od dr. Žerjava 400.000 K za kritje stroškov volilne agitacije leta 1920 (konstituanta). Bilo je v interesu JDS, da dobi SKS mnogo mandatov, da s tem izpodbije tla SLS na deželi.

Curhalek Josip, mehanik, izpove, kako se je osnovala Samostojna strok. del. Unija. Slika ustanovitev SSDU, ki nikakor ni izšla iz JDS, marveč je docela delavska organizacija in namenjena za varstvo delavskih strokovnih interesov.

Baznik Ivan, pisarniški pomočnik (član načelstva komunistične zadruge): Slika pogajanja z nekaterimi člani SSDU zaradi društvenih prostorov, češ da mu je neki Skobel pripovedoval, ki je to zopet od drugega izvedel, da želi dr. Žerjav, da bi SSDU se z njegovo pomočjo naselila v komunističnem domu.

Zupan Ivan, ravnatelj mestnega užitninskega urada: Slika postanek SSDU, katero so ustanovili Curhalek, Skobelj, Kobler, Zupanc in priča. Namen je bil strokovno združiti delavstvo, ki je bilo po razpustu komunističnih organizacij brez orientacije in ga odvrniti od pogubnega komunističnega vpliva. Dr. Žerjav je naprošen, šel priči sicer na roko z nasveti in pregledom pravil, ni se pa sicer nikdar vtikal v njeno delo.

Na to se prečita izjava odsotnega inženerja Dragotina Gustinčiča (komunista), ki je povedal, da je popolnoma neresnično, da bi mu bil dr. Žerjav dal kakšne obljube materijelnega značaja, če bi on, Gustinčič, odnehal od komunistične agitacije. Pač pa pravi, da mu je pol leta popreje tedanji poverjenik Prepeluh ponujal stipendijo za študij v inozemstvu, kar je on tolmačil tako, da se ga hoče iz domovine odpraviti.

Naslednja priča *g. Albin Prepeluh*, je to zadevo pojasnil. Z Gustinčičem sta se prijateljsko posvetovala, ali naj nadaljuje studije ali pa se posveti politiki, ter mu je Prepeluh svetoval, da naj raje konča svoje študije ter obljubil, da se hoče potruditi za štipendijo. Obrnil se je tozadevno na dr. Žerjava in dr. Korošca, v zahvalo pa ga je Gustinčič kmalu nato v «Napreju» napadel, češ, da ga hoče odstraniti iz domovine z obljubo stipendije. Da bi bil torej dr. Žerjav hotel odstraniti Gustinčiča s stipendijo, (kakor poskuša dokazati dr. Kraigher), je docela izmišljeno.

Priča *dr. Roman Ravnihar*, prokurist Jadranske banke, izpove, da mu ni popolnoma nič znanega o tem, da bi bil dr. Žerjav plačal ravnatelju celovške Bleiberger Bergwerksunion kakšno napitnino za to, da je pristal na nacijonalizacijo oziroma na nakup svinca.

Na to se je obravnavala zadeva imenovanja g. Polenška predsednikom okrožnega sodišča v Novem mestu. Prečitali so se spisi, iz katerih izhaja, da je dr. Žerjav kot takratni poverjenik za pravosodje ugovarjal imenovanju Polenška, ker je njegov protikandidat bil strokovno bolje usposobljen, starejši ter priporočen od vseh merodajnih instanc, tako nadsodišča, kakor Stola sedmorice in poverjeništva. Dalje radi tega, ker je g. Polenšek politično preveč prononsiran pristaš SLS, kar bi utegnilo izpodkopati zaupanje v nepristranost sodišč, dočim je bil njegov protikandidat politično indiferenten, a zaveden Slovenec. Dalje radi tega, ker se je g. Polenšek med vojno kompromitiral s tem, da se je izjavil za odpravo notarijata v Trebnjem in s tem povzročil vpoklic notarja Tavzesa v vojaško službo. Končno radi tega, ker je bil v disciplinarni preiskavi radi obdolžitve, da je sprejemal od strank darove. Iz spisov izhaja, da se je zgodila preteriranemu kandidatu krivica.

Sledi zaslišanje *dr. Ažmana*, odvetnika v Ljubljani, o zadevi Delniške tiskarne. Priča obširno pojasnjuje, kako so se vršila med njim kot zastopnikom Jadranske banke in g. Otmarjem Bambergom pogajanja za nakup tiskarne. Pogajanja so privedla do končnega popolnega sporazuma. G. Bamberg si je izgovoril del delniške glavnice, sinu je zagotovil v podjetju mesto ravnatelja in članstvo v upravnem svetu. Vsa transakcija se je izvršila popolnoma brez vsakega pritiska, zlasti je neresnično, da bi se bilo grozilo Bambergu s sekvestracijo ali drugimi represalijami.

Ista priča izpoveduje dalje o tem, kako je dobila družba «Ekonom» dovoljenje za izvoz 12 vagonov fižola in kako je dr. Žerjav to priliko porabil za to, da je imela od tega tudi splošnost korist. Ekonom je namreč na njegovo priporočilo odstopil del blaga, ki ga je uvozil uradniškim organizacijam Samopomoči in Splošni gospodarski zadrugi po znižanih cenah. Dovoljenje za izvoz je takrat dobil lahko vsakdo, ki se je javil pravočasno, dokler ni bil kontingent izčrpan.

Prečitala se je na to izpoved poslanca *Drofenika* (SKS) o podpori, ki jo je preskrbel dr. Žerjav SKS za kritje stroškov volilne borbe (1920). Izpoved se krije z navedbami priče Železnikar.

Na to je bil zaslišan generalni ravnatelj g. *Gustav Pirc*, ki o trditvi Kraigherjevi, da bi bil dr. Žerjav na nepravilen način razveljavil volitve odbora Kmetijske družbe, ni vedel ničesar izpovedati.

Sledi centralni nadzornik Juž. železnice, g. dr. Aleksander *Fatur*. Izpovedal je, da mu je dr. Žerjav nekoč na vožnji v Beograd izrazil svoje začudenje, kako da so se mogli državni uradniki eksponirati za znano separatistično izjavo nekaterih kulturnih delavcev. O trditvi, da se je dr. Žerjav vozil kedaj po Južni železnici z neko neveljavno legitimacijo, ni vedela ta priča ničesar izpovedati. Pač pa so imeli organi Južne železnice nalogo, da ne priznajo veljavnosti legitimacijam, izdanim od ministrstva saobračaja, tudi za progo Južne železnice.

Dr. Ludvik Perič je bil zaslišan o svojem obisku pri ministru Žerjavu, ko je le ta ležal bolan v Beogradu. Vstopil je v sobo, zagledal dr. Žerjava ležati v postelji očividno zelo utrujenega in slabega, tako da je govoril le s težavo in v presledkih. Dr. Žerjav se je spustil v politično debato s pričo ter mu očital, da so socialisti v zvezi s klerikalci in s tem proti svojim načelom. Končno je izjavil dr. Periču, da naj se dokler traja ta koalicija, ne obrača nanj, ker tako dolgo ni treba računati na njegovo (dr. Žerjavovo) pomoč. Dr. Perič je zadobil utis, da dela dr. Žerjav na čimprejšen razpust tedanjega občinskega sveta, ne pa da hoče nasprotovati akcijam v prid Ljubljani, — da pa aktivno ne bo podpiral akcij, izhajajočih iz koalicije, in takšnih, ki bi bile njej v prid.

Sledi g. *Ivan Kocmur*, ravnatelj Osrednjega urada za osiguranje radnika, ki odklanja pričevanje z ozirom na svojo službeno prisego, katere ni odvezan.

Priča g. *Ignacij Mihevc* pripoveduje, da se je dr. Žerjav hudoval nad Ivanom Kocmurjem, ker je zavedel socialiste v koalicijo s klerikalci. Tudi je baje nekoč nekdo, čegar ime pa ostane uradna in Mihevčeva tajnost, prišel k Mihevcu v kavarno Union in mu povedal, da bi bilo dobro, če Kocmur odloži svoj občinski mandat. Kocmur pa ni upošteval tega nasveta. Na to je Mihevc pripovedoval, da je dr. Žerjav pravil Kristanu, da bodo vrgli Kocmurja in da bodo pri prihodnjih volitvah «vrgli ven 1 milijon dinarjev». To da je Anton Kristan povedal Mihevcu. Mihevc se nato pritožuje, da je bil odslovljen iz svoje službe kot pisar III. klase in domneva, da se je to zgodilo iz političnih motivov.

Dr. Fettich izjavi na to, da so pripovedke Mihevčeve o pritisku na Kocmurja radi odstopa bajka, in predlaga zaslišanje načelnika in vseh nadkomisarjev oddelka za socialno politiko, nadalje pojasni, da je bil Mihevc odpuščen iz službe, ker se je izkazala njegova popolna nesposobnost, ker je zagrešil zlorabe uradne oblasti v slučaju Frana Dolenca in ker je samolastno izostal iz urada in se vkljub pozivom ni vrnil na službo.

Predlagal je tudi zaslišanje priče inž. Mihorja, trg. Frana Dolenca in rekvizicijo spisov od ministrstva za socialno politiko glede Mihevčevega odpusta.

Na to pristopi priča *dr. Janko Brejc*, odvetnik in bivši deželni predsednik. V stvari slika zadevo trga Tabor in sokolskega telovadišča, kako je dr. Žerjav postopal povsem korektno, kajti za prodajo se je izrekla občina in vsi odločujoči uradi in tudi ni bilo proti sklepu mestne občine nobene pravilne pritožbe. Priča je pa mnenja, da bi dr. Žerjav ne bil smel odobriti te pogodbe, ker je bil tik pred odstopom in ker bi dr. Brejc kot Žerjavov naslednik ne bil nikdar potrdil te pogodbe! — Priča preide na zadevo «Bleiberger Bergwerksunion» in pravi, da ne ve, kako se je dotična pogodba sklenila, da je bil pa zelo vesel, ko je vnovič prevzel predsedstvo deželne vlade in izvedel, da se je posrečilo skleniti tolikanj ugodno pogodbo s tem podjetjem, da je bil tako zagotovljen izdaten fond za koroški plebiscit. Nekega dne je dr. Brejc vprašal prezidijalnega tajnika dr. Družkoviča, kako je mogla družba pristati na pogodbo, ki je za Slovenijo tako ugodna, in mu je dr. D. na to odgovoril, da so podkupili ravnatelja in mu dali 50 tisoč kron. Družkovič mu ni rekel, da je dr. Žerjav s tem podkupovanjem v kakšni zvezi, toda dr. Brejc je bil mnenja, da se kaj takšnega ni moglo zgoditi brez vednosti dr. Žerjava.

Priča preide na imenovanje dr. Lukana za poverjenika za agrarno reformo, češ, da je po njegovem mnenju dr. Žerjav, ko je bila koalicijska vlada, interveniral pri ministru dr. Poljaku za imenovanje dr. Lukanovo in on, dr. Brejc, je mnenja, da je to nelojalno. Končno potrdi, da se je svoječasno dr. Žerjav toplo zavzemal za imenovanje dr. Kraigherja za ravnatelja državnih dobrodelnih zavodov proti kandidatu SLS dr. Brecju.

Zadnja priča g. *Franc Smodej* ne izpove nič bistvenega, izjavi le, da so imeli pri SLS utis, da je dr. Žerjav nepravilno razveljavil volitve občnega zbora Kmetijske družbe.

Na to je sodnik razpravo v svrho zaslišanja nadaljnih od obeh strank predlaganih prič in rekvizicije uradnih spisov preložil na nedoločen čas. Eno je seveda že sedaj dokazano: da se iz tako lahkomiselnih trditev in potvorjenih dejstev že dolgo ni doprinašal noben «dokaz resnice».

Politične beležke

+ **Politično in gospodarsko društvo za šentpetrski okraj v Ljubljani** vabi svoje somišljenike na sestanek, ki se vrši danes ob 8. zvečer v gostilni pri Bončarju na Sv. Petra cesti.

+ **Glasilo «Jadranske banke»** že tri dni besni in rohni na demokrate. In to odkar so bili tu gospodje tribunaši iz Zagreba. Klerikalci se vesele tega novega bruhanja. «Jugoslavija» se očividno boji, da bi napredni volilci pozabili na prepire ob ljubljanskih mestnih volitvah in šli na dnevni red preko onih, ki le od prepira žive.

+ **Prozorna igra.** Pod tem naslovom objavlja zagrebška «Riječ» uvodnik, v katerem se peča s politiko blokašev z ozirom na radikalski kabinet. Blokaško časopisje poudarja potrebo koncentracije vseh opozicijonalcev proti novemu Pašićevemu kabinetu, istočasno pa zahteva, da zapusti Svetozar Pribičević demokratsko stranko. «Riječ» piše, da so blokotribunaši samo figurice v rokah gg. Pašića in Protića, kajti razbitje demokratske stranke je glavno prizadevanje teh dveh politikov. Čim bi šel iz demokratske stranke gosp. Davidović ali gosp. Pribičević, bila bi stranka razbita. Dokler pa je demokratska stranka ena celina, ne moreta gosp. Pašić in gosp. Protić ustvariti svoje hegemonistične koncepcije. Radikalci so sedaj v stiski in so mehki navzlic temu, da so se polastili vlade. Kaj bo po volitvah, nihče ne vé. «Riječ» svetuje blokašem, da naj sedaj hitro izposlujejo od gosp. Pašića «hrvatsko državico», da ne bodo potem zopet javkali, da so jih «Srbi prevarali». G. Pašić in Protić sta dosedaj tako spretno igrala svoje uloge, da sta prevarala vse, kogar sta hotela prevarati. «Riječ» zahteva tudi, naj blokaši toliko ne skrbe za demokratsko stranko. Ona zna sama, kaj ji je storiti.

+ **Le krepko po sebi.** Iz narodnogospodarskih krogov nam poročajo: Novi finančni minister Stojadinović je smatral za prvo svojo dolžnost, da po stari jugoslovanski navadi krepko pijune v lastno skledo. Kdor v inozemstvu čita njegove besede, ta pač hiti, da se iznebi dinarja. Kurzi so promptno padli in bankirji so zadovoljni. Drugače pa je s trgovci, ki izgleda, da niso na srcu gosp. Stojadinoviću. V interesu naše trgovine moramo odločno protestirati proti temu koraku gosp. Stojadinovića, ki misli, da se kredit države izboljšuje s tem, da se pred vsem svetom s službenega mesta pretirava in to na način, ki se odpušča strankarskemu časopisju, ne pa državnemu funkcijonarju. Prva izjava gosp. Stojadinovića nam bo veliko škodovala.

+ **V zmoti je «Cillier Zeitung»**, ko se veseli Pašićeve vlade. Cel uvodnik je posvetila spremembi v vladi in pravi na koncu, da tudi za Nemce na Slovenskem nekaj pomeni, da ne bo nobena domačih strank vladna stranka in zato «wenigstens bei uns wird es also richtiger zugehen können». Privoščimo glasilcu naših maloštevilnih Nemcev nedolžno veselje. Volitve bodo takointako pokazale, da ti Nemci ne pomenijo veliko. Oni sicer ne bodo imeli nič opraviti z vlado in njenimi strankami, ampak našli bodo proti sebi nacijonalno zavest državnega naroda, ki ne identificira vsakokratne vlade z državo in ki bo znal vedno stati na braniku narodne države, brez ozira na to, katera stranka se slučajno nahaja na vladi.

+ **Ostavka varaždinskega velikega župana.** Veliki župan županije varaždinske in mesta Varaždina ter vršilec dolžnosti poverjenika za Medjimurje, gosp. Juraj G a š p a r a c, je potom pokrajinskega namestništva zaprosil, da se ga razreši od službe vsled spremenjene politične situacije.

+ **Radikalci in invalidi.** Kakor doznava «Riječ», so radikalci vznevoljeni, da je gosp. Kumanudi označil invalidom 30 milijonov dinarjev ter so od novega ministrskega sveta zahteli, da to naredbo anulira. Toda novi minister socijalne politike g. dr. Perić je pozdravil korak gosp. Kumanudija ter z aktom št. 8621 zahteval, da se omenjena vsota takoj nakaže socijalnemu ministrstvu, še več, zahteval je, da mu novi finančni minister preko te vsote nakaže tudi denar za ostale invalide. Kaj bo gosp. finančni minister odgovoril svojemu partijskemu drugu, se še ne vé; verjetno pa je, da mu tega pri najboljši volji ne bo smel odbiti.

+ **Rapaliska pogodba** je največja nesreča, ki nas je od dneva našega ujedinjenja zadela. In niti te pogodbe noče Italija izvršiti. V zadnjem času se je govorilo, da ima naša vlada namen registrirati to nesrečno pogodbo pri Zvezi narodov in ji dati na ta način mednarodni značaj. Sedaj pa poročajo beograjski listi, da naša nova vlada ne misli na to, temveč hoče lepo mirno počakati, da fašistovska vlada izvrši njene določbe.

Po svetu

— **Položaj v Bolgariji.** Po atentatu na bolgarskega notranjega ministra Rajka Daskalova je nastopilo v Sofiji in ostali državi navidezno premirje, ker skušajo vojaške in policijske oblasti z najodločnejšimi odredbami preprečiti nadaljnje nemire in atentate. Toda premirje ni stalno in vsa znamenja dajo slutiti najbližjo mogočnost državljanske vojne. Ministrski svet je zaključil, da bo v slučaju nadaljnje akcije revolucionarnega komiteja — preiskava je dognala, da so atentat izvršili člani komiteja — za vso državo proklamirala vojaško diktaturo z vojnim ministrom Tomovom na čelu. Zdi, pa se, da želi vlada s takimi pretnjami izzvati samo končni obračun s svojimi nasprotniki. Tako piše glavni organ vladne stranke, «Zemljedelsko zname», dobesedno: «Črne in krvave stranke počenjajo vse mogoče za smrt najzvestejših zaščitnikov zemljoradniškega naroda: Aleksandra Stambolijskega, Rajka Daskalova in Nedeljka Atanasova. Tod istega dne, ko pod zločinsko roko pade kateri izmed voditeljev zemljoradniške zveze, zgrabijo združeni zemljoradniki iz vasi in mesta, kar komur pade v roke, in ne po naredbi, temveč po velikem in neizbežnem zakonu silobrana se bo z ognjem in mečem, v morju krvi in pepela obračunalo z inspiratorji, pomagači in krivci današnjega težkega stanja.» Po takih besedah — dostavlja «Riječ», ki prinaša ta članek — ni težko zaključiti, da se Bolgariji bližajo najmračnejši dnevi.

— **Bivši generalni pobočnik cesarja Franca Jožefa** in šef cesarske vojaške pisarne Artur Bolfras je v sredo umrl v Badenu pri Dunaju. Dosegel je starost 84 let. Skozi 27 let je bil glavni vojaški in osebni zaupnik predzadnjega Habsburžana in je še le po njegovi smrti odšel v pokoj. Z njim je umrl eden zadnjih Franc Jožefovih starih generalov.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Petek, 22.: «Svatba Krečinskega». E.
Sobota, 23.: «Idiot». Začetek ob pol 8. C.
Nedelja, 24.: Zaprto.
Ponedeljek, 25.: ob 15. «Peterčkove poslednje sanje». Izv. Ob 20.: «Svatba Krečinskega». Izv.
Torek, 26.: ob 15.: «Peterčkove poslednje sanje». Izv. ob 20.: «Jack Straw». Izv.
Sreda, 27.: Zaprto.
Četrtek, 28.: «Kralj na Betajnovi». D

Ljubljanska opera.

Petek, 22.: «Madame Butterfly». Gostovanje gospe Ade Poljakove. C.
Sobota, 23.: «Sevilski brivec». D.
Nedelja, 24.: Zaprto.
Ponedeljek, 1.: ob 15. «Peterčkove poslednje sanje». Izv. Ob 20.: «Liliom».
Ponedeljek, 25.: «Carmen». Izv.
Torek, 26.: «Gorenjski slavček». Izv.
Sreda, 27.: Zaprto.
Četrtek, 28.: «Madame Butterfly». Gostovanje gospe Ade Poljakove. B.

Mariborsko gledališče:

Sobota, 23.: «Nečak». B in kupon.
Nedelja, 24.: Zaprto.
Ponedeljek, 25.: ob 15. «Jalnuševčani». Izv. Znižane cene. Ob pol 8. uri: «Golgota». Izven. Znižane cene.
Torek, 26.: ob 15.: «Snegulčica». Izven. Mladinska predstava. Znižane cene. Ob pol 20.: «Baron Trenk». Izv.
Četrtek, 27.: «Faust». Premijera.

*

Repriza Boitove opere «Mefistofeles»

Sinoči so se nekateri tehnični nedostatki odpravili, nekateri efekti zvišali ter se je vsem dejanjem dalo hitrejši potek. Predstava se je zaključila zato četrt ure prej. Ko se vse ugladi, se pridobi še nekaj časa. Izvedba je bila zopet izvrstna. Gg. Zathey in Šimenc izvajata svoji veliki partiji z vervo in temperamentom ter sta sinoči zopet glasovno briljirala. Izvrstna in silno simpatična je Margareta naše vedno vzorno marljive, ambiciozne ter tako mnogostransko uporabne gdč. Zikove. Njena naravna igra in njen prisrčni spev v liričnih in dramatskih momentih sta ji tudi v tej partiji prinesli velik umetniški uspeh. Gdč. Zikova, že tretje leto ljubljenka našega občinstva, je danes glavna sila ženskega solistovskega osobja. Čujemo, da gostuje prihodnje dni v Narodnem divadlu in kar bojimo se, da nam je ne ugrabijo Pražani. Gdč. Thalerjeva si je s svojo igro in s svojim petjem zaslužila vse priznanje. Njen grški kostim je zbujal občudovanje. Gdč. Stiligojeva in g. Bratuž sta bila povsem na mestu, zlasti prva s svojim zdravim, prijetnim materialom. Zbori in orkester so bili zopet dovršeni. Publiko, ki hoče imeti popoln užitek, opozarjamo, naj si poprej prečita besedilo ali vsaj vsebino libretta. Divna skladba ugaja tem bolj, čim večkrat jo človek čuje.

Cerkveni koncert v Celju so priredili dne 16. decembra Zikovci v protestantski cerkvi. Kakor navadno koncerti Zikovcev v Celju, je bil tudi ta zelo dobro obiskan. Najboljša točka na sporedu je bil brezdvomno «Andante cantabile» iz Čajkovskega kvarteta v D-duru. Pevske točke moškega zbora so bile sicer dobro naštudirane, niso pa mogle poleg Zikovcev priti do prave veljave.

«Gledališki list» v Ljubljani izide za Božič kot dvojna številka in prinaša zanimivo veliko poročilo o proslavi 40letnice beograjskih gledaliških veteranov, Gavrilovića, Stanojevića in Todorovića. Poleg tega znano priljubljeno «Razno», med drugim o operi «Mefistofeles» in repertoar do novega leta. Cena dvojni številki 4.50 Din.

Sokolstvo

«Sokol I.» v Ljubljani. Bratje — sestre! Opozarjamo Vas, da priredi naš gospodarski odsek v nedeljo na sveti večer božičnico za ono članstvo, ki nima prilike božičevati doma. Tombola, šah, Marjanca, rabutanje božičnega drevesca, čaj. Silvestrovali bodemo tudi na Taboru. V petek, dne 5. prosinca pa imamo letni društveni ples v dvorani Filharmonije. Toliko v obvestilo, sicer pa vesele praznike vsem skupaj. — Zdravo! Predsednik zabavnega odseka.

Sport

Zimsko sportna sekcija S. K. Ilirije v Ljubljani opozarja svoje člane, ki mislijo tekmovati, da najkasneje do 27. t. m. pošljejo svoje izpolnjene verifikacije s prijavnino 5 Din sekcijski tajnici gdč. Šepetavčevi, Ljubljanska kreditna banka.

S. K. Primorje v Ljubljani. Izvršujoči člani vseh sekcij naj oddajo klubovemu gospodarju do 30. t. m. v Florijanski ulici 21/I svoječasno prejeto opremo. Ista se pozneje za zimski trening na novo porazdeli.

S. K. Slavija — Udmat javlja svojim članom, da se vrši klubov redni občni zbor 6. januarja ob 10. v gostilni Pečar z običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepčnosti se vrši skupščina pol ure kasneje ne oziraje se na število udeležencev. Tajnik.

Smučarski tečaj v Bohinju 1922/23. JZSS je odredil za letošnjo zimsko sezono dva smučarska tečaja za novince. Prvi se bo vršil od 27. t. m. do 6. januarja 1923, a drugi mu sledi od 6. do 14. januarja. Da moremo pravočasno vse pripraviti, prosimo, da se interesenti čimpreje prijavijo. Prijave sprejema in daje brezplačno vsa pojasnila Jugoslov. zimskosportni [illegible] Ljubljana, Narodni dom.

Domače vesti

* **Iz našega poslaništva v Pragi.** Bivši naš poslanik v Pragi dr. Bogumil Vošnjak je odpotoval iz Prage ter se vrne v Slovenijo. Naše poslaništvo v Pragi vodi sedaj kot upravnik poslaniških poslov gosp. Branko Lazarević.

* **Obrtniški dan.** V torek so se v vseh krajih Hrvatske, kjer obstojajo obrtniške organizacije, vršili shodi obrtnikov, na katerih so bile sprejete resolucije za zakonito uvedbo deseturnega delavnika v obrti in proti no katerim trdotam zakona o osiguranju delavcev.

* **Redek jubilej.** V Ulčinju v Črni gori je slavil te dni Gjuro Vučković 60letnico svojega svečeniškega službovanja. Jubilant, znan narodni delavec, je še čil in zdrav. Stari borec za velike ideale, je prejel ob zatonu svojega življenja najlepšo nagrado: doživel je oslobojenje in ujedinjenje naroda, po katerem je tako hrepenel.

* **Odlikovanje pevskega zbora moravskih učiteljic.** Kralj Aleksander je odlikoval pevski zbor moravskih učiteljic, ki je z velikim uspehom prirejal koncerte po naših mestih, z redom sv. Save III. razreda. Pevovodja zbora gosp. Ferdinand Vach je bil odlikovan z redom sv. Save IV. razreda, več članic zbora pa z redom sv. Save V. razreda.

* **Popravljanje naših obmejnih poti.** Gradbenemu ministrstvu je odobren večji kredit za popravo vseh obmejnih poti v kraljevini.

* **Prošnja invalidov - slepcev.** Prejeli smo: Hotelirji, kavarnarji in gostilničarji, kupujte plačilne bloke, ki smo jih izdali in založili, da lajšamo bedo svojim sotrpinom. Naročajo se v samozaložbi v pisarni Podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12. En blok ima sto listov in stane samo 50 Din. V nobenem javnem prostoru ne bi smeli manjkati naši plačilni bloki! Našo javnost, ki obiskuje te omenjene lokale, prosimo najvljudneje, da vedno zahteva svoj račun na listkih iz naših blokov! Nadejamo se obilo cenj. odjemalcev in pripominjamo, da ima naše plačilne bloke v zalogi tudi naš redni član, slepi trafikant g. Pleško, Sv. Petra cesta 8.

* **Izpit za rezervne artiljerijske podporočnike** v dijaški bateriji v Nišu je položilo letos 25 kandidatov, med njimi tudi štirje Slovenci, in sicer Joško Muri iz Jezerskega, Rudolf Sevnik iz Zupelevec pri Brežicah, Rafael Lipovšek iz Sevnice in Joško Pukl iz Ljubljane. Vsi štirje Slovenci so napravili izpit s prav dobrim uspehom.

* **Odlikovanja uradnikov socialne politike.** «Službene Novine» priobčujejo odlikovanja načelnikov ministrstva socialne politike ter šefov poedinih oddelkov za socialno politiko. Odlikovani so med drugimi z redom sv. Save III. razreda: dr. Dragiša Djurić, direktor direkcije državne statistike; dr. Adolf Cuvaj, načelnik Generalnega izseljeniškega komisariata v Zagrebu; Adolf Ribnikar, šef oddelka za socialno politiko v Ljubljani; Radovan Matjašič, načelnik ministrstva; dr. Rudolf Signjara, ravnatelj v Zagrebu ter dr. Maks Birkovič pri oddelku socialne politike v Sarajevu.

* **Vojaška odlikovanja.** Z medaljo za vojaške vrline so odlikovani: poročniki vojnega broda II. razreda Vladimir Andolšek, Mirko Pleiweis, Janko Debelak in Vladko Naglič. Enako odlikovanje so dobili: artiljerijski poročnik Pavel Zobec, pešadijski podporočniki: Josip Dežman, Alojzij Rot, Ivan Oblak, Fran Užar Konjeniški podporočniki: Miroslav Nežmah, Rudolf Kiler; artiljerijski podporočniki Franc Golob, Peter Kučej in Janko Hrast

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl predvčerajšnjim gospod Anton Benigar, ljudskošolski ravnatelj v pokoju, v starosti 76 let. Služboval je dolgo vrsto let v raznih krajih na Krasu, med drugim v Tomaju celih 34 let, po svoji upokojitvi pa še 7 let v zavodih šolskega doma v Gorici. Leta 1918 se je preselil v Ljubljano, kjer mu je po kratki bolezni smrt prerezala nit življenja. — V Notranjih Goricah je po kratki bolezni umrla v 70. letu starosti gospa Marija Kušar, mati narodnega poslanca g. Kušarja. — Blag jima spomin!

* **Davčnim obvezancem v Ljubljani.** Davčna administracija v Ljubljani bi imela javno razglasiti izvršeno odmero posameznih vrst davkov in mora ta razglas obsezati imena zavezancev, ki jim davek še ni odmerjen (čl. 158 zak. o državnih razhodkih in dohodkih 1922/23). Davčna administracija pa je razposlala le neka obvestila onim, ki jim je dohodnina odmerjena. Priporočati moram, da se vsak, ki ni dobil obvestila, prepriča, ali ga res ni v izkazu izvršenih odmer, in to do 31. decembra. Pri mestnem magistratu so ti izkazi v ekspeditu v drugem nadstropju. Dr. Robert Kermauner, zastopstvo davčnih zadev.

* **Društvo slovenskih notarjev v Ljubljani** je imelo prošlo nedeljo svoj I. občni zbor, ki je razpravljal važna stanovska vprašanja, predvsem sestavo modernega notarskega reda po vzgledih kulturnih držav, ki skrbno negujejo to velevažno institucijo. Izvoljen je bil v to 12članski redakcijski odbor. V društveni odbor so bili voljeni gg: predsednik notar dr. Andrej Kuhar, podpredsednik notar dr. Ivo Šorli, blagajnik notar Niko Lenček tajnik kandidat dr. Grobelnik, odborniki pa notarji: dr. Barle, dr. Maurer, dr. Horvat, Presečnik, Jereb, dr. Bartol, Ušlakar in dr. Grašič. Njegovemu Veličanstvu kralju je bila k rojstnemu dnevu odposlana udanostna brzojavka.

* **Opozorilo bivšim a.-o. oficirjem.** V zmislu dopisa našega poslaništva na Dunaju št. 4582/M z dne 11. novembra t. l. naj vpošljejo vsi bivši avstro-ogrski oficirji, ki so bili člani bivšega a.-o. centralnega gospodarskega sklada (Zentralwirtschaftsfond) svoje sedanje naslove navedenemu skladu, ki se nahaja Wien I., Seilerstätte 24. Sklad hoče zaključiti svoje poslovanje in bo poslal vsem članom svoje deleže. Dotičniki, ki imajo kak dolg, se naprošajo, da vpošljejo odpadle zneske potom kake banke, ker drugače sklada ni mogoče likvidirati odnosno upnikom njih deleže vrniti. Z ozirom na današnje razmere vrednosti avstrijske krone je vsakomur mogoče svoj dolg poravnati.

* **V zadnji seji občinskega celjskega sveta** se je sklenilo zaprositi pokrajinsko upravo za Slovenijo za dovoljenje, da bosta odprti v bodoče dve kavarni v bližini kolodvora vso noč. Ena bi nudila nočnim potnikom potrebno zavetišče v zimskem času do 11. ure, druga pa od tega časa naprej do jutra. S tem bi se opomoglo zmrazovanju kateremu so izpostavljeni pri nočnih vlakih dopotujoči in odpotujoči tujci v Celju.

* **Afera Remic-dr. Pegan zopet pred sodiščem.** Vsem bo še v spominu ta afera, ki se vleče že skoro dve leti. Kakor znano je tožil dr. Pegan g. I. Remca, ker mu je ta očital moralno propalost zaradi medvojne denuncijacije g. Ribnikarja in notarja Carlija. G. Remic je nastopil dokaz resnice in bil oproščen. Dr. Pegan se je pritožil, češ da se mu glede postopanja proti g. Ribnikarju ne more očitati ničesar nečastnega. Sklicoval se je pri tem na dr. Šusteršiča, ki pa je bil v inozemstvu in zato ni mogel biti zaslišan. Deželno sodišče v Ljubljani je v tej točki dr. Peganovemu pozivu ugodilo in ker se je v tem vrnil dr. Šusteršič, se bo vršila danes ob 16. uri pred vzklicnim senatom prizivna razprava, pri kateri bosta kot priče zaslišana dr. Šusteršič kot takratni deželni glavar in dr. Triller kot takratni deželni odbornik.

* **Zanimiva razprava** se je vršila te dni pred sarajevskim vojaškim sodiščem pred katerim so se morali zagovarjati redovi Godinič, Sokol in Muža iz Kruševca v zagrebški županiji, ker se niso pravočasno javili na vojaško dolžnost. Obtoženci so se soglasno branili s tem, da so bili kot rekruti že na potu. Ko so v Zagrebu izstopili so prišli v razgovor z nekim seljakom, ki jim je zatrjeval, da ni treba iti služit vojake, češ Radič, ki bo skoraj postal predsednik hrvatske republike, tega ne dopušča. Ker mu niso verjeli, jih je seljak peljal k Radiču v njegovo knjigarno. Radič je izjavil, da sedanja država ne bo več dolgo. Hrvatska bo postala samostojna republika in samo njej se je treba pokoriti. «Če hočete služiti, lahko služite kot dobrovoljci. V ostalem se bodo hrvatski vojaki iz srbske armade kmalu vsi vrnili domov». Rekruti, katerih število se je v knjigarni medtem povečalo na 12 so vzeli te besede za čisto resnico ter so se brez pomisleka — vrnili domov. Šele maja meseca jih je orožništvo prijelo... Vojaško sodišče se je prepričalo, da je zagovor preprostih kmetskih fantov iskren in je obtožene vojake obsodilo na dva meseca zapora, v katerega je vračunan čas njihovega pridržanja pri vojaškem sodišču. V drugih državah bi bil seveda zapeljivec še isti dan izročen sodišču.

* **Prava egiptovska tema** zavlada že v zgodnjih jutranjih urah po naših ulicah. Že pred šesto uro ugasnejo plinove svetilke celo po Kolodvorski ulici, ki je v jutranjih urah najbolj obljudena. Po cestah se križajo mesarski vozovi, mlekarice z vozički in ljudje, ki hitijo na kolodvor. Opozorili bi mestni magistrat, da vsaj v prometnih ulicah pusti dalje časa goreti svetilke, kajti pripetiti se zna kakšna nesreča.

* **Polnočnice v Zagrebu.** Zagrebška duhovna oblast je zaradi škandalov, ki so se prošlo leto dogodili v poedinih cerkvah, odredila, da se letos ne bodo vršile polnočnice v Zagrebu.

* **Obilen ribji lov v Šibeniku.** Kakor poroča časopisje so te dni ujeli v šibeniški luki ogromno množino rib. V štirih dneh so nalovili 47 kvintalov rib. Ribe so bile prodane v Šibeniku in okolici ter v Splitu nekaj kvintalov rib je bilo odposlanih tudi v Zagreb.

* **Nova vinska klet v kazinskem poslopju.** Novi restavrater in kavarnar v kazinskem poslopju g. Krapež je sinoči otvoril pod restavracijo veliko, jako okusno prirejeno klet. Vhod je nasproti glavnemu vhodu; stopnišče je obito z lesenimi opaži. Nato slede zračni hodniki, ki služijo hkratu kot gostilniški prostori, na desni je velika dvorana, na levi večja soba z ložami za zaključene družbe, poleg točilnica, jako prostorno in udobno kegljišče i. dr. Vsi prostori so okusno poslikani, prijetno razsvetljeni, opremljeni z izdatnimi ventilatorji ter se razgrevajo s pečmi. Klet napravlja prav prijeten, domač, vendar eleganten vtisk. Ne dvomimo, da postane ta klet zbirališče vseh naših naprednih slojev.

* **Avtomobilna prometna d. d., Ljubljana,** naznanja cenj. občinstvu, da bo vozil avtobus za čas božičnih in novoletnih praznikov izjemoma iz Ljubljane preko Trojan do Vranskega s sledečim voznim redom: Odhod iz Ljubljane ob 16. uri in sicer dne 22., 23., 26. in 30. decembra ter 1. in 2. januarja 1923. — Odhod z Vranskega ob 6. uri zjutraj in sicer 23., 24., 27. in 31. decembra ter 2. in 3. januarja 1923. Zaradi event. snežnih zametov ne prevzame družba nobene odgovornosti, če bi ne mogla vzdržati zgoraj navedeni vozni red.

* **Novo delikatesno trgovino** urejuje v Celju trgovec g. Plahuta v prostorih poleg nove stavbe Jadranske banke. Ker jo namerava urediti moderno in v vsakem oziru strokovnjaško, to podjetje kot edino slovensko v Celju najtopleje pozdravljamo.

* **Bomba v Trstu ranila 35 oseb.** V sredo popoldne sta se na Carduccijevem trgu v Trstu sprla med seboj fašista Mario Brelich in Mario Forti. Po kratkem prepiru se je razvil spopad. Nekaj časa sta se metala po tleh, končno pa je Brelich potegnil iz žepa bombo in jo vrgel na tla. Učinek je bil strahovit. Carduccijev trg je ob imenovanem času poln pasantov, ki so se iz radovednosti še zbrali okoli obeh fašistovskih petelinov. Bomba je eksplodirala in ranila 35 oseb, med njimi 10 težko. Težko ranjene so prepeljali takoj v splošno bolnico, dočim so dobili ostali prvo pomoč na rešilni postaji. Napadalec Brelich je po atentatu pobegnil, a so ga še istega dne aretirali in izročili sodišču. Mario Forti je bil ranjen. Občinstva se je seveda polastila silna panika in je razbežalo na vse strani. Svoje dejanje je izvršil Brelich iz sovraštva, ker je bil izključen iz fašistovske zveze zaradi njegove prepirljivosti.

* **Pogreša se.** Pod tem naslovom smo v št. 300 našega lista poročali, da je 44 let stari Franc Kovačič, rodom iz Litije, odpotoval od svojega svaka v Mostah pri Radovljici v Ljubljano in da se od tu ni več vrnil. Poroča se nam, da se je pogrešanec že vrnil in da se mu ni pripetila nobena nezgoda.

* **Drobne vesti.** Gospodični Olgi Svečin, stanujoči v Šolskem drevoredu št. 2 v Ljubljani, je bilo ukradeno mnogo obleke in čevljev v skupni vrednosti 110.000 kron, carinskemu uradniku Viktorju Kregarju na Starem trgu pa obleke za 10.000 kron. — Ljubljanska policija je aretirala Franca Kočevarja iz goriške okolice, ker je bil in flagranti zasačen, ko je nekemu delavcu ukradel kovčeg, v katerem je bilo 5600 kron gotovine.

IMENOVANJA V VOJAŠKI SLUŽBI.

«Vojni list» objavlja dolgo vrsto imenovanj v naši armadi in mornarici. Med drugimi so napredovali: v *pehoti:* v čin podpolkovnika: major Oton Lininger; v čin kapetana I. razreda: kapetana II. razreda Dragotin Majer in Josip Krasnik; v čin poročnika podporočniki Oton Lešnen, Fran Vendiš, Božidar Kosar, Emil Kečet, Božidar Corn, Vladimir Drinovec, Josip Prokeš, Slavko Gortan, Vilko Arbes, Peter Tomac, Josip Celegina, Vilko Premrov, Ivan Mrak in Fran Finžgar.

V *konjenici* so napredovali v čin poročnika podporočniki Miroslav Nežmah in Stanko Turk; *v artiljeriji* v čin poročnika: podporočniki, Franc Stropnik, Maks Drenik, Alfonz Tominšek, Zdenko Gorjup in Franjo Rus; pri *tehničnih četah* v čin poročnika: podporočnik Gragotin Gaberščik; v *žandarmeriji* v čin polkovnika: podpolkovnik Dragotin Hurkijević, v čin kapetana I. razreda: kapetan II. razreda Davorin Marvič; v *sanitetski stroki* v čin podpolkovnika: majorja dr. Ante Hočevar in dr. Rudolf Kobal; v *veterinarski stroki* v čin majorja: kapetan I. razreda dr. Svetislav Valenta; v *intendantski stroki* v čin podpolkovnika: majorja Viktor Kristan in Milan Rajković; v *administrativni stroki* v čin poročnika: podporočnik Dragotin Slošek, v čin kapetana II. razreda: poročnik Fran Brus.

V *vojni mornarici so napredovali:* v čin poročnika bojnega broda I. razreda: poročniki vojnega broda II. razreda Ervin Fink, Anton Klinar in Ciril Vilfan; v čin poročnika bojnega broda II. razreda poročnik fregate Anton Lenarčič, Vladko Naglič in Anton Debevec; v čin poročnika fregate poročnika korvete Oskar Jeglič in Janko Kregar.

Napredovanja rezervnih častnikov: pri pehoti: v čin rezervnega kapetana II. razreda: poročniki Viktor Babnik, dr. Janko Olip, Otmar Skale, Anton Kos, Josip Novak, Vekoslav Medvešček, Josip Kordiš, Fran Stuhec, Aleksander Mlakar in Ivan Kostinčer. V čin rezervnega poročnika podporočnik Joško Vongrinc, ki je obenem aktiviran v žandarmeriji; pri artiljeriji v čin rezervnega kapetana II. razreda: poročniki dr. Kamilo Firinger, dr. Milan Spehar, Viktor Uršič, Slavko Vesnik, Franjo Magdič in Josip Gorše; v čin rezervnega poročnika podporočnika Mirko Mikec in Viktor Mrljak; v *saniteti* v čin rezervnega sanitetnega kapetana II. razreda: poročniki dr. Tone Jamar, dr. Vladimir Jelovšek in dr. Ljudevit Novak. Za rezervne sanitetne poročnike so imenovani doktorji medicine: dr. Janko Drobnič, dr. Dragotin Mulej in dr. Pavel Janežič; v čin rezervnega podporočnika so imenovani naredniki-dijaki: Martin Toman, Rudolf Turk, Ivan Kepec, Martin Rebolj, Janko Rozman, Vinko Slamič, Zvonimir Vrhovec, Marij Kuret, Miroslav Gruden, Slavko Curlin, Julij Lavrenčič, Josip Kovačič, Edo Pirc, Vladimir Žagar, Robert Kastelic, Fran Kogovšek, Valter Rot, Anton Dular, Ciril Lušin, Karol Javoršek. Dragotin Fakin in Josip Štes

Gospodarstvo

NOVA UREDITEV PROMETA Z DEVIZAMI.

Finančni minister je izdal v sredo nastopno naredbo:

1.) Ukinja se tako zvani kliring na borzah v Beogradu in Zagrebu. Radi tega je ustavljeno službeno določanje tečajev s strani finančnega ministrstva. Poslovanje na borzi se bo vršilo odslej po zakonu o borzah ter po borznih statutih in uzancah.

2.) Ukinja se naredba finančnega ministrstva I. št. 16.366 z dne 29. septembra 1922, po kateri je bilo bankam zabranjeno vsako izvenborzno poslovanje z devizami in po kateri je bil določen tečaj obračuna kakor tudi bančna provizija.

3.) Generalnemu inspektoratu in vsem odborom pri Narodni banki se nalaga, da rešijo vse doslej vložene prošnje za uvoz ter nakup deviz, in sicer na podlagi nastopnega rešenja ministrstva pod I. št. 1957 z dne 25. februarja 1922: «Odbori pri Narodni banki imajo v vsakem posameznem slučaju preceniti umestnost in potrebo za uvoz dotičnega blaga ter imajo izdajati posebna odobrenja samo za blago, o katerem se smatra, da je potrebno odobrenja.» To se ima izvršiti v najkrajšem roku, a najdalje v 5 dneh od danes naprej. Istočasno se bo vršilo poslovanje tudi po novih prošnjah, ki bodo dospele na odbore. Odborom pri Narodni banki se postavlja direkcijska oblast za rešenje teh prošenj. Iz gornjega sledi torej, da se ukinjajo navodila, izdana pod I. št. 19.011 z dne 14. oktobra 1922 in zaupno I. št. 172 z dne 23. novembra 1922.

4.) Pravilnik o ureditvi prometa z devizami in valutami z dne 25. septembra 1921 s spremembami z dne 25. februarja 1922 kakor tudi ostale naknadne naredbe ostanejo razen gori ukinjenih še nadalje začasno v veljavi.

TRŽNA POROČILA.

Novosadska produktna borza (20. t. m.) Pšenica baška 408.75 — 420, banatska 310, ječmen baški 282.50, koruza suha 290, nova 210 — 240, v storžih 156 — 167.50, fižol baški beli 362.50 — 365, moka «0» 587.50 — 592.50, «2» 562.50 — 567.50, «6» 500, «7» 426, otrobi baški 162.50.

Zagrebški tedenski sejem (20. t. m.) Dober obisk. Trgovina živahna. Cene za kg žive teže v kronah: voli I. 33 — 34, (prejšnji sejem 34 — 36), II. 23 — 28 (26 — 28), III. 16 — 20 (18 — 24), krave II. 22 — 25 (18 — 24), III. 12 — 15 (13.50 — 18), teleta I. 46 — 48 (41 — 42), II. 38 — 40 (36 — 38), svinje I. 71 — 74, II. 60 — 68, III. 54 — 58. Seno se je tržilo od 850 — 900, otava istotako, detelja 1000, slama 500 — 550 za 100 kg.

= **Priprave za novosadsko poletno razstavo so se pričele.** V seji pripravljalnega odbora je predložil inž. Popović načrte 60 manjših in 110 velikih paviljonov. Proračun znaša 2 in pol milijona Din. Nekateri razstavljalci bodo imeli lastne paviljone.

= **Izmenjava kron na Reki.** Italijanska vlada je nedavno stavila Reki na razpolago 25 milijonov lir v svrho izmenjave starih kronskih bankovcev, ki so na Reki v obtoku. Ključ, po katerem se naj izmenjava izvrši, še ni določen. Baje pa se ne nameravajo izmenjati kronski bankovci, opremljeni s SHS žigom, ki so večinoma v posesti tamošnjih Jugoslovanov. Teh bankovcev je mnogo milijonov in bi bili naši tamošnji bratje precej oškodovani. Dolžnost naše vlade je, da napravi tozadevno potrebne korake.

= **Avstro-ogrska banka.** Kakor javljajo z Dunaja, se predvideva za drugo polovico januarja 1923 generalna skupščina Avstro-ogrske banke. Na tej skupščini se bo sklepalo o nadaljnji usodi Avstro-ogrske banke, ki naj bi po želji delničarjev obstojala še nadalje kot privaten zavod brez emisijske pravice.

= **Aktivnost češkoslovaške trgovinske bilance.** Češkoslovaška trgovinska bilanca za prvo polovico 1922 je po podatkih statističnega državnega urada aktivna za okoli 3 milijarde češkoslovaških kron.

= **Povišanje obrestne mere pri Češkoslovaškem bančnem uradu.** Iz Prage javljajo: Dne 19. decembra je povišal Bančni urad finančnega ministrstva obrestno mero v eskomptnem prometu od 5 na 7 odst., v lombardnem prometu pa od 6 in pol do 7 na 7 in pol do 8 odst. Ta obrestna mera ostane v veljavi, dokler trajajo nerednosti v poslovanju z devizami in valutami.

= **Letošnja bolgarska produkcija sladkorja** znaša 15.000 ton proti 12.500 tonam v letu 1921.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič.
Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 21. decembra 1922. Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	758·4	7·7	brezvetra	oblačno	12·4
Ljubljana .	14.	760·1	8·4	„	„	—
Ljubljana .	21.	764·0	7·6	„	dež	—
Zagreb . .	7.	758·7	8·0	„	oblačno	1·0
Beograd .	7.	758·2	8·0	„	„	1·0
Dunaj . .	7.	755·9	—1·0	zapad	megla	1·0
Praga . .	7.	755·8	3·0	sev. zapad	oblačno	—
Inomost . .	7.	757·4	2·0	brezvetra	dež	5·0

V Ljubljani barometer višji, temper. visoka. Solnce vzhaja ob 7·43, zahaja ob 16·15

Mali oglasi

stane do 20 besedi Din. 8·—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanje, spremembe do 20 besedi 6 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plača se vnaprej. (Lahko tudi v znamkah.) Na vprašanja se odgovarja le, ako je vprašanju priložena znamka za odgovor.

Službe

Dva čevljarska vajenca

stara 14 do 16 let, sprejme v takojšnji pouk Ivan Ivanetič, čevljarski mojster, Uršna Sela, pošta Semič (Slovenija). 4414

Vodja žage,

izurjen v lesni trgovini, dober računovodja, verziran v gozdnih poslih, star 24 let, neoročen, ki se razume tudi na električne stroje, išče primerne službe. Naslov v upravi «Jutra» pod šifro «Lesna stroka». 4438

Iščem službe 4217

kakoršnokoli pač, zmožen slovenskega, nemškega, italijanskega jezika v govoru in pisavi. Vzamem vsako mesto bodisi v Ljubljani ali na deželi. Zaposlen sem bil kot skladiščnik in samostojen odgovorni uradnik pri večjih tvrdkah. Sem zmožen knjigovodstva in korespondence. Pismene ponudbe pod «K. P». na upravo «Jutra».

Mlajša gospodična

v starosti od 15 do 18 let, ki ima veselje do umetniškega sodelovanja pri potujočem gledališču, se sprejme takoj proti dobri plači. Naslov v upravi «Jutra». 4342

Donašalko,

izurjeno, z dobrimi spričevali, išče za takoj restavracija-hotel «Štrukelj». 4332

Pošten mladenič 4351

išče službo, po možnosti s stanovanjem, kot sluga pri kakem podjetju v Sloveniji. Gre tudi na deželo. Ponudbe pod šifro «Vesten» na anonimno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Nepremičnine

Stavbne parcele,

okrog 800 m² v Spodnji Šiški pri Ljubljani, naprodaj. Pojasnila pri anonimni družbi Aloma Company, Ljubljana. 4353

Kupim

Kupi se

dva para dobro ohranjenih poniklanih drsalk št. 23 in 25. Ponudbe pod «Drsalke» na upravo «Jutra». 4348

Pisalni stroj,

dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Pisalni stroj». 4349

Prodam

Dve trgovski omari

za galanterijo kakor 2½ metra dolg pudel se proda. Vpogledati je: Slomškova ul. 27. 4442

Proda se

nov zimski in letni površnik ter kapa za K 3600·— in hlače za K 1100·—, velikost srednja. Naslov v upravi «Jutra». 4445

Makovo seme

za potice nudi po nizki ceni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12. 4301

Tri tisoč kil orehov

imam naprodaj, cena po dogovorum, dobava takoj, istotako prodaja jabolka in kupuje vse deželne pridelke. Ivan Jereb, trgovec in posestnik, Dobrava, Gorenja vas. 4262

50 delnic 4352

Jadranske banke à K 875.— naprodaj. Ponudbe pod «Delnice» na upravo «Jutra».

Stanovanja

Na stanovanje in hrano

se sprejme soliden gospod. Kje pove uprava «Jutra». 4440

Dve mesečni sobi,

lepo meblirani, vsaj ena s posebnim vhodom, iščeta za takoj ali pozneje dva brata. Najemnina postranska stvar. Dopise pod šifro «Dve sobi» na anonimno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 4350

Meblirana soba

s posebnim vhodom, po možnosti tudi s hrano, se išče Ponudbe pod «Soba» na upravo «Jutra». 4444

Dopisovanje

Pol ducenta fantov

in Bohinja želi znanja z drugo polovico ducenta deklet v svrho skupnega zimskega športa (sanke in smučі). — Dopisi «Smuk», Boh. Bistrica. 4439

Ženitna ponudba.

Trgovec, srednje starosti, se zaradi pomanjkanja časa in zvez želi tem potem seznaniti z gospodično ali vdovo od 30 do 35 let, ki ima nekaj premoženja in po možnosti stanovanje v Ljubljani. Diskretnost zajamčena. Le resne ponudbe s sliko, ki se vrne, na upravo «Jutra» pod «Dalmatinec».

Claude Farrère: 21

Obsojenci

6. Brata.

Še pred šesto uro se kleti izpraznijo. Električni vozovi odnesejo vse moške venkaj v tvornice. Pietro Ferrati odpošlje tajnika Johna Farawaya z drugimi naročili. Sam ostane v kleti. Možakar, ki je s stopnic kleti sledil vsem posvetovanjem in poduku «direktne akcije», ne da bi ga bil kdo poznal in ne da bi se bilo vedelo, ali ima sploh pravico prisostvovati tako tajnim razgovorom, je odšel z ostalo množico, toda ostal je v bližini. Sedaj postopa okrog bloka 216 in čaka na Pietra. Čim zapusti Pietro klet, je prvo, da se ogleda, kje je neznanec. To pot Pietro ni presenečen, tudi neznanec ne. Gledata si naravnost v oči, drug proti drugemu stopita in se prisrčno objameta. Neznanec je Andrej Ferrati, Pietrov brat, pravzaprav polbrat. Vedno sta se ljubila, kakor da sta sinova iste matere.

«Ti, ti si?» vzklika Pietro. «Oj, popreje sem te spoznal na prvi pogled . . . nesrečnež, neprevidnež! Kaj ne razumeš, da bi te bila ta živina pobila na tla, čim bi te bila spoznala ali le slutila, da si to ti. Kakor pač pobijejo špiona . . . Špiona! . . . Oh, brat moj, Andrej, saj to ni mogoče, je li . . . saj nisi to, saj nisi, saj ne more biti . . . Tega ne bi mogel verjeti niti tedaj, če bi mi to sam priznal . . ., niti če bi prisegel! . . .»

Andrej Ferrati je bil zares zelo sličen ogleduhu. Črni lasje so sivo pobarvani, barvane brazde so mu razorale umetno postarano lice. Če ga je Pietro Ferrati zares spoznal na prvi pogled, kakor je trdil, potem je to izviralo le iz globokega bratskega instinkta, in spoznal ga je tudi po italijanskih očeh, rezanih kakor mandlji, sladkih, črnih in blistavih vkljub šminki in vsem drugim umetnostim.

Mlajši brat vrne starejšemu pozdrav z isto nežnostjo, nato pa odgovarja:

«Nikar se ne boj. Jaz špion? Da, kadar boš tudi ti šel med nje! Prej pa ne! Caro, caro, carissimo, ne boj se pred menoj, dragi Pietro, marveč se z menoj vred smej moji ponarejeni bradi. Toda ne smej se jej preveč, nalepil sem si jo radi tebe in radi tebe sem tukaj, ne radi njih, tvojih privržencev . . .»

«Zaradi mene?»

«Da, zaradi tebe, da te čimpreje najdem in Ti zakličem: Blaznež, trikratni blaznež, dragi, zaslepljeni, ljubljeni blaznež! Še imaš čas, še se lahko vrneš, in jaz te prosim, nazaj, nazaj s svoje pogubne poti! . . . Za življenje, za glavo ti gre, dragi Pietro! Morda za tvoje življenje in . . . gotovo, zanesljivo, . . . tudi za življenje mnogih drugih ljudi . . . za življenje vseh teh, ki hodijo isto pot s teboj!»

Ko to govori, prevzame govornika neizogibnost bodočnosti kakor pijanost. Pretirano čustven, kakor so vsi prebivalci gorkih, solnčnih dežel, se vda tudi Andrej Ferrati svojemu južnjaškemu čustvovanju in še vedno v bratovem objemu se razburi do solz. — Zares, vedno sta se iz srca ljubila, Pietro in Andrej. In kakor se čudno sliši, od dneva, ko sta si priznala, da sta pristaša povsem nasprotujočih si političnih idej, in ko sta se ločila i duševno i po oddaljenosti in načinu življenja, od tega trenutka dalje je njuna bratska ljubezen postala še močnejša. Pietro je živel po New Yorku, Chicagu, St. Louisu in se povsem posvečal svoji anarhistični stvari, drugi pa je služil Siturgicu od zore do mraka, dan na dan, in s tem sodeloval na prehrani štiristo milijonov ljudi . . . kajti en sam dan stavke bi pomenil glad in pomanjkanje za vse te milijone! . . . Tako sta torej živela ločena in vsaksebi in od stare skupne bratske prošlosti jima ni ostalo nič druzega, ko spomin in dvojno obžalovanje, da nimata niti najmanjše nade, da bi se ta prošlost mogla kedaj povrniti in ponoviti. Zato sta podvojila svoje nežne občutke in mislila na prošlost, kakor na izgubljeni raj. Kajti ves čas svojega skupnega delovanja pri Siturgicu sta živela povsem složno, imela sta skupno gospodinjstvo, delala sta skupaj, skupaj sanjarila in delila svoj zaslužek, svoje veselje in žalost, svoje sanje, vse . . . Dva brata, ki sta od nekdaj siroti, brez staršev, brez sorodnikov, od deške dobe drug drugemu vse, sta občutila drug za drugega izredno nežnost, ki je ne more slutiti, kdor je sam ne pozna. Toda nekega dne je Pietro Ferrati našel svojo pot v Damask, kakor nekdaj Pavel, in tudi pri njem ni izpreobrnjenje prišlo manj naglo, skoraj kakor strela z jasnega. Moralično in duševno pomanjkanje ročnega delavca je njega, matematika in torej tudi mistika, zadelo v sredo srca, ko je je spoznal. Že dolgo je sicer vedel, da je mogoče, da trpe ljudje glad, vendar ga to znanje ni posebno spravljalo iz ravnotežja. On sam in tudi Andrej sta večkrat opustila svoje obede, da sta lahko delala kakšno uro na dan več. Tudi to mu ni mnogo pomenilo, da so ti gladni ljudje skoraj omagovali pod bremenom svojega vsakdanjega dela in da so zvečer klonili utrujenosti. Kaj pomenja trpljenje teh ljudi proti ogromnim bremenom, ki sta si jih prostovoljno naložila vztrajni in delavni Pietro in Andrej! Kaj pa pomeni utrujenost mišic proti neprimerno večji utrujenosti in izčrpanosti možganov! Nič in manj ko nič! Da pa ljudje ne znajo brati ali da znajo sicer, ne da bi znali to svoje znanje uporabljati, in da se omejé na to, da težavno zlogujejo vsako jutro podlistek svojega dvakrajcarskega dnevnika, ne da bi imeli le najmanj pojma o kakršnikoli iznajdbi, o fiziki, kemiji, mehaniki, analizi, o politiki, o umetnosti, . . . da takšni ljudje sploh žive in da morejo živeti, in da so še zadovoljni s tem svojim življenjem, . . . to treba odpraviti, to treba izboljšati, spremeniti, in to nalogo si je stavil Pietro Ferrati prostovoljno, navdušeno. Brez obotavljanja, kar na življenje in smrt se je lotil izvršenja te naloge in uresničenja utopije: Zasužnjeno človeštvo je treba osvoboditi, prosvetiti, izobraziti, je napraviti vrednega svobode in mu to svobodo priboriti iz lastnih moči in z lastnimi sredstvi, . . . najbolj prismojena vseh utopij, obenem pa največja, najveličastnejša.

Oba brata se razgovarjata jedva pol ure, po več letih ločitve, in že je Pietro Andreju vse to razložil na svoj ognjeviti in strastni način, ne da bi mu Andrej odgovoril le besedico ali tudi le s kretnjo. Le z glavo maje in jo nazadnje skloni, kakor da mu je polna pretežkih misli.

Ko Pietro končno umolkne, odgovori mu Andrej:

Objave

* *Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani.* Danes v petek, dne 22. t. m. ob 6.15 uri se vrši važen sestanek vsega zbora in pevska vaja. Na programu je tudi neodložljiv razgovor glede koncertnega zleta v Celje. Pozivljamo, da se sestanka vsi člani in članice polnoštevilno vdeleže. — Odbor.

* *Silvestrov večer Sokola v Celju.* Sokolsko društvo priredi tudi letos Silvestrov večer v celjskem Narodnem domu. Na dnevnem redu je več telovadnih točk, burka enodejanka in običajna alegorija.

* *Sokolsko društvo v Brežicah* priredi dne 31. t. m. ob 20. uri v dvorani Narodnega doma «Silvestrov večer» z obširnim sporedom: godba, enodejanka, šalospevi, alegorija itd., ter vabi k obilni udeležbi. — Vstopnina 5 Din. — Na praznik, dne 2. svečana 1923 pa priredimo «Sokolski ples», na kar že sedaj opozarjamo občinstvo, posebno pa druga društva, da se pri svojih prireditvah na to ozirajo. Odbor.

* *Dramatični odsek Sokola v Ljutomeru* je pričel z rednimi predstavami in smo v tekočem mesecu pod spretnim vodstvom bivšega režiserja Šentjakobskega gledališča v Ljubljani videli Nušičevo burko «Navadni človek» in Novačanovo dramo «Velejo», ki je z izborno režijo in pridnostjo igralcev dosegla nad vse časten uspeh. Le tako naprej vršite plemenito delo na severni meji.

* *Razpisana zdravniška služba.* Zdravstveni odsek za Slovenijo razpisuje službo okrajnega zdravnika pri okrajni sanitetni upravi v Konjicah v 9., oziroma 8. činovnem razredu. Prošnje naj se vlože do 15. januarja pri zdravstvenem odseku v Ljubljani.

* *Osrednja zveza javnih nameščencev in vpokojencev* v Ljubljani sklicuje za petek, 29. t. m. ob 20. uri v dvorani mestnega magistrata izredni občni zbor. — Dnevni red: volitev I. in II. podpredsednika, blagajniško informativno poročilo, zvišanje članarine, slučajnosti. Pogoji za pravico glasovanja so isti kakor pri rednih občnih zborih. — Predsedstvo.

* *Mala Nedelja.* Tamb. pev. društvo «Slavija» vprizori v nedeljo 31. decembra ob 3. uri popoldne v «Društvenem domu» «Moč uniforme» burko s petjem in godbo, prosta zabava s plesom. Pridite v obilnem številu!

* *«Slovensko lovsko društvo»* bo uvažalo živo divjačino v naša lovišča: zajce, jerebice, fazane. G. lovce opozarjamo, da upošljejo že v decembru naročila na naš naslov. Tvrdke, ki prodajajo živo divjačino, lovijo to v mesecih decembru, januarju in jo danes tudi takoj oddajajo naročnikom. «Slovensko lovsko društvo» daje vsem g. lovcem pojasnila glede cen in uvoza vsake divjačine. Naša poljska lovišča so žalostno prazna. «Slovensko lovsko društvo» nujno vabi g. lovce, da izpustijo živo divjačino, kar bo njihovim loviščem v največjo korist.

* *Povodom «lovskega kronanja»* na velikem Cvenskem lovu pri Ljutomeru je daroval dirigent Obrtne banke gospod Rajko Ogrin ensto Dinarjev Kolu jugoslovanskih sester v Ljubljani. Posnemajte rodoljubnega lovca.

* *Uradniki pokojninskega zavoda v Ljubljani* darujejo za božičnico bedni materi devetih nedoraslih otrok 332 Din. Iskrena hvala! Denar je dvigniti v upravi «Jutra», Prešernova ulica 54.

* *Za Jugoslovensko Matico so darovali:* Rudarji v Zabukovci pri Celju 140 Din, Učiteljstvo in državni uradniki pri Sv. Barbari v Halozah 65 Din, Šolski otroci pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju 40 Din, Ferdinand Roškar, Sladki vrh 50 Din, Državni uradniki v Murski Soboti 100 Din, Nastavljenci Obratnega ravnateljstva Južne železnice o priliki smrti g. dr. A. Faturja 150 Din. Iskrena hvala! Posnemajte!

* *Izgubila se je v Ljubljani črna psica* pasme doberman. Čuje na ime Neli. Najditelj naj jo privede proti nagradi k g. Henriku Franzlu, Privoz št. 17, Ljubljana.

Najlepša zabava v domačem krogu za božične praznike je

glasba 4396

ki Vam jo oskrbi **dober gramofon** z lepimi, izbranimi ploščami prvovrstnih orkestrov, solistov in pevskih zborov. Vse to imate na izbiro v največji zalogi gramofonov, plošč in vseh delov pri

F. Debeljak, Ljubljana, Sodna ulica 5.

4346

Vaše žene
Vaše hčerke
Vaše prijateljice
imajo vse enake želje
za božično darilo:
svileni jumper (žemper)
Izredno nizke cene!
C. J. HAMANN, Ljubljana, Mestni trg 8.

Zahvala.

Povodom smrti našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Ivana Pleskoviča

posestnika

se zahvaljujemo uradništvu, g. zdravniku, duhovščini, pevcem, požarni brambi, bralnemu društvu ter prijateljem in znancem za spremstvo na njegovi zadnji poti.

4437 **Žalujoči ostali.**

Svarilo.

Podpisana tvrdka opozarja svoje odjemalce in dobavitelje **ponovno,** da odklanja vsako odgovornost za vse kakorkolisibodi značaja kupčij, sklenjenih v nje imenu po 7. novembru t. l. z nje bivšim družabnikom gosp.

Janko Homanom

stanujočim v Ljubljani, Cegnarjeva ulica 8.

Stanko Žargi 4443

Ljubljana, Martinova cesta štev. 15.

Zimska sezija!

Velike množine **zimskega blaga** ravnokar došle. 84/IV

A. & E. Skabernè Ljubljana Mestni trg 10

Kupijo se dobro ohranjene

steklenice

od kolinske vode, parfumov itd.

I. C. KOTAR
drogerija 4275
Wolfova ulica št. 3.

BONAČEV
BELEŽNI KOLEDAR
1923
se dobi v vseh večjih trgovinah s papirjem ali pa direktno v tovarni
J. BONAČ SIN
Ljubljana.
Cena 15 Din, s pošto 18 Din.
Ta koledar se priporoča **občinskim in drugim uradom, obrtnikom in privatnikom,** ker je kras vsaki sobi ali pisarni, praktično sestavljen in tiskan na lepem papirju.
4323

Božična darila
pri III
A. Šinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg štev. 19.

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti PALMA kaučuk potpetnike in podplate

313

Kontoristinja, perfektna stenografinja in strojepiska, ki obvlada popolnoma slovenski in nemški jezik v govoru in pisavi, se išče za pisarno železninske tovarne na Gorenjskem. Tozadevne ponudbe je vposlati pod „Železninska tovarna“ na upravo „Jutra“. 4438

Samostojen, bilance zmožen 4434

knjigovodja in korespondent

vešč popolnoma slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, po možnosti izvežban v železninski trgovini, se išče za železninsko podjetje na Gorenjskem. Podrobne ponudbe dobro priporočenih prosilcev naj se vpošljejo pod **„Železninska tovarna“** na upravo „Jutra“.

Ustanovljene 1866

C. J. H.

galoše	hlače
sviter	čepice
gamaše	brisače
rokavice	modrčki
steznike	dokolenke
nahrbtnike	žepne robce
nočne srajce	perje in puh
snežne čevlje	vezene robce
vezeno perilo	svilnate robce
povojn.gamaše	kopalne plašče
damske jopice	jutranje čepice
volnene jopice	volnene čepice
otročje oblekce	ovratnike, manšete
gumbe za manšete	kombineže za dame
batistasto perilo	flanelaste srajce
naramnice, podveze	predpasnike za dame
športne potrebščine	volnene trikot-krila
volnene trikot-hlače	moške volnene jopice
otročje Tetra-perilo	fine otročje vozičke
moške športne čepice	svilena spodnja krila
kuhinjski predpasniki	velika izbira kravat
volnene in svilene šale	pristno Jäger-jevo perilo
cele opreme za novorojence	predtiskarija za ročna dela

Prepričajte se o cenah v mojih izložbah!

Prepričajte se o cenah v mojih izložbah!

C. J. HAMANN, LJUBLJANA, MESTNI TRG 8

Najkoristnejše božično darilo je
Underwood in Erika
pisalni stroj 4436
The Rex Co., Ljubljana
Tel. 268. Gradišče št. 10.